

Szczegółowy opis zajęć (KARTA PRZEDMIOTU)

Nazwa zajęć: HISTORIA ARCHITEKTURY
Kod zajęć: RAr-A-SSI-V-HA
Przynależność do grupy zajęć:
Rodzaj zajęć: kierunkowy
 obowiązkowy
Kierunek studiów: ARCHITEKTURA
Poziom studiów: studia pierwszego stopnia
Profil studiów: ogólnoakademicki
Forma studiów: stacjonarne
Specjalność (specjalizacja): -
Rok studiów: trzeci
Semestr studiów: V
Formy prowadzenia zajęć, wraz z liczbą godzin dydaktycznych:
 wykłady – 30;
 ćwiczenia – 15;

Język/i, w którym/ch prowadzone są zajęcia: polski
Liczba punktów ECTS (zgodnie z programem studiów): 4

* – pozostawić właściwe

1. Założenia przedmiotu:

Założeniem przedmiotu jest przekazanie wiedzy z zakresu historii architektury na ziemiach Polski, prezentacja nurtów stylistycznych oraz przykładów

2. Odniesienie kierunkowych efektów uczenia się do form prowadzenia zajęć oraz sposobów weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta:

symbol	zakładane efekty uczenia się <i>student, który zaliczył zajęcia:</i>	formy prowadzenia zajęć	sposoby weryfikacji i oceny efektu uczenia się do wyboru z*
Wiedza: zna i rozumie			
K1A_W07	historię i teorię architektury i urbanistyki oraz sztuk pokrewnych i ich kulturowe uwarunkowania; zna podstawowe kierunki rozwoju architektury i urbanistyki współczesnej	wykład ćwiczenia	egzamin pisemny, obejmujący zadania i zagadnienia teoretyczne, aktywność na zajęciach, wykonanie prezentacji
Umiejętności: potrafi			
K1A_U06	projektować ze świadomością złożoności i zmienności relacji przestrzennych obiektu i jego otoczenia oraz konieczności poszanowania istniejącego kontekstu kulturowego.	wykład ćwiczenia	egzamin pisemny, obejmujący zadania i zagadnienia teoretyczne, aktywność na zajęciach, wykonanie prezentacji
K1A_U07	dokonać prostej analizy i oceny dzieła architektonicznego pod względem jakościowym, z uwzględnieniem jego lokalizacji, funkcji, użyteczności, walorów estetycznych i rozwiązań technicznych, przy zastosowaniu metod badawczych stosowanych w architekturze	wykład ćwiczenia	egzamin pisemny, obejmujący zadania i zagadnienia teoretyczne, aktywność na zajęciach, wykonanie prezentacji
Kompetencje społeczne: jest gotów do			
K1A_K03	wykonywania zawodu architekta ze zrozumieniem charakteru i odpowiedzialności społecznej tego zawodu, w szczególności w przygotowywaniu koncepcji projektów, których estetyka i funkcjonalność uwzględnia czynniki społeczne i	wykład ćwiczenia	egzamin pisemny, obejmujący zadania i zagadnienia teoretyczne, aktywność na zajęciach, wykonanie prezentacji

	dziedzictwo kulturowe		
K1A_K06	odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych w tym przestrzegania zasad etyki zawodowej i wymagania tego od innych oraz dbałości o dorobek i tradycje zawodu	wykład ćwiczenia	egzamin pisemny, obejmujący zadania i zagadnienia teoretyczne, aktywność na zajęciach, wykonanie prezentacji

*** sposoby weryfikacji i oceny efektu uczenia się do wyboru z**

- egzamin pisemny, obejmujący zadania i zagadnienia teoretyczne,
- egzamin ustny,
- kolokwium,
- aktywność na zajęciach,
- udział w dyskusji,
- wykonanie ćwiczeń,
- test zaliczeniowy,
- Projekt
- Klauzura,
- Przegląd,
- inne

3. Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się (*zgodnie z programem studiów*):

Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z problematyką historyczną, związaną z rozwojem architektury na ziemiach Polski, prezentacja nurtów stylistycznych oraz najważniejszych dzieł poszczególnych epok. W wyniku czego, student nabywa umiejętności rozpoznawania stylów architektonicznych, detalu itp. Student ma wiedzę w zakresie historii architektury oraz sztuk pokrewnych i ich kulturowe uwarunkowania w Polsce, zna kierunki rozwoju architektury oraz cechy stylowe poszczególnych epok.

4. Opis sposobu wyznaczania punktów ECTS:

Forma aktywności	Liczba godzin / punktów ECTS
Liczba godzin zajęć, niezależnie od formy ich prowadzenia	45h / 1,5 ECTS
Praca własna studenta 1* zapoznanie się z literaturą, przygotowanie do egzaminu,	30
Praca własna studenta 2* przygotowanie do zajęć, zapoznanie się z literaturą, przygotowanie prezentacji	45
Praca własna studenta n*	
Inne**	
Suma godzin	120
Liczba punktów ECTS przypisana do zajęć	4

Objaśnienia:

* – praca własna studenta, należy wymienić formy aktywności, np. *przygotowanie do zajęć, interpretacja wyników, opracowanie raportu z zajęć, przygotowanie do egzaminu, zapoznanie się z literaturą, przygotowanie projektu, prezentacji, pracy pisemnej, sprawozdania itp.*

** – inne np. *dotatkowe godziny zajęć*

5. Wskaźniki sumaryczne:

- liczba godzin zajęć oraz liczba punktów ECTS na zajęciach z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów: **45 h / 1,5 ECTS**
- liczba godzin zajęć oraz liczba punktów ECTS na zajęciach związanych z prowadzoną w Politechnice Śląskiej działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów – w przypadku studiów o profilu ogólnoakademickim: **45 h / 1,5 ECTS**
- liczba godzin zajęć oraz liczba punktów ECTS na zajęciach kształtujących umiejętności praktyczne – w przypadku studiów o profilu praktycznym: ----
- liczba godzin zajęć prowadzonych przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w Politechnice Śląskiej jako podstawowym miejscu pracy: **45 h**

6. Osoby prowadzące poszczególne formy zajęć (*imię, nazwisko, stopień naukowy lub stopień w zakresie sztuki, tytuł profesora, służbowy adres e-mail*):

wykład – dr inż. arch. Teresa Adamczyk-Bomersbach, teresa.adamczyk-bomersbach@polsl.pl
 ćwiczenia – dr inż. arch. Maria Malzacher maria.malzacher@polsl.pl

7. Szczegółowy opis form prowadzenia zajęć:

- 1) wykłady:

- szczegółowe treści programowe:

Semestr V poświęcony jest historii architektury tworzonej na obszarze Polski, w obecnych jej granicach, zaprezentowanej na tle przemian zachodzących w architekturze europejskiej. Przedstawiony zostanie rozwój architektury na przestrzeni wieków oraz kierunki i przemiany stylowe. Program obejmuje swoim zakresem omówienie znaczących przykładów zabytkowego budownictwa oraz przegląd dokonań architektów tworzących na tym obszarze.

Wprowadzenie - omówienie tematyki i programu wykładów, literatury oraz warunków zaliczenia przedmiotu

1. X- pocz. XI wieku - architektura przedromańska (ogólna charakterystyka stylu, zakres czasowy w Polsce,
 - materiał, konstrukcje, różnorodność układów przestrzennych, architektura sakralna, grody - kształtowanie, walory obronne, zabudowa)
2. XI-XII wiek - architektura romańska (materiał, konstrukcje, różnorodność układów przestrzennych, architektura sakralna)
3. XIII wiek - przełom romańszczyzny i gotyku (materiał, konstrukcje, różnorodność układów przestrzennych, architektura sakralna - zakonów cysterskich, dominikańskich, franciszkańskich, świecka)
4. XIV-XV wiek - gotyk (ogólna charakterystyka stylu, zakres czasowy w Polsce, materiał, systemy konstrukcyjne, różnorodność układów przestrzennych, architektura sakralna)
5. XIV-XV wiek - gotyk (architektura świecka - miasto - kształtowanie, walory obronne, arch. municypalna, domy mieszkalne, architektura obronna)
6. XVI wiek - renesans (ogólna charakterystyka stylu, zakres czasowy w Polsce, renesans tokański na Wawelu, działalność wybitnych warsztatów architektoniczno-rzeźbiarskich)
7. XVI wiek - renesans (architektura rezydencjonalna, miasto - kształtowanie, walory obronne, arch. municypalna, domy mieszkalne)
8. Przełom XVI i XVII wieku - manieryzm (architektura i dekoracja architektoniczna tzw. kręgu lubelsko - zamojskiego, manieryzm niderlandzki)
9. 1-poł. XVII wieku - barok wczesny (ogólna charakterystyka stylu, zakres czasowy w Polsce, architektura sakralna - założenia zakonne: jezuitów, bernardynów, kamedułów)
10. 1-poł. XVII wieku - barok wczesny (architektura rezydencjonalna - miejska, prowincjonalna - „palazzo in fortezza”)
11. 2-poł. XVII wieku i XVIII wiek - barok dojrzały i późny - architektura rezydencjonalna,
12. 2-poł. XVII wieku i XVIII wiek - architektura sakralna (układy przestrzenne, forma, detal), nurt klasycyzujący, nurt emocjonalny)
13. XVIII wiek i pocz. XIX wieku - klasycyzm (ogólna charakterystyka stylu, zakres czasowy w Polsce, mecenat Stanisława Augusta Poniatowskiego, nurt klasycystyczny w architekturze sakralnej i rezydencjonalnej, nurt sentymentalny w sztuce aranżowania ogrodów)
14. XIX wiek - romantyzm i początki historyzmu (romantyczne założenia parkowe, pierwsze restauracje obiektów zabytkowych)
15. koniec XIX wieku - pocz. XX wieku - kierunki w architekturze (historyzm, eklektyzm, poszukiwanie stylu narodowego - styl zakopiański i in., architektura i sztuka „Młodej Polski”)

- stosowane metody kształcenia, w tym metody i techniki kształcenia na odległość:

wykłady prowadzone na podstawie autorskiego programu z wykorzystaniem własnych materiałów fotograficznych i publikacyjnych (aktualizowane corocznie)

- forma i kryteria zaliczenia, w tym zasady zaliczeń poprawkowych, a także warunki dopuszczenia do egzaminu:

egzamin pisemny - 2 terminy + termin poprawkowy, warunek dopuszczenia do egzaminu - pozytywna ocena z ćwiczeń

- organizacja zajęć oraz zasady udziału w zajęciach, ze wskazaniem czy obecność studenta na zajęciach jest obowiązkowa,
 - obecność nieobowiązkowa (zalecana)

2) opis pozostałych form prowadzenia zajęć:

ćwiczenia

- szczegółowe treści programowe:

1. Wprowadzenie - omówienie tematyki i programu ćwiczeń oraz warunków zaliczenia
2. Architektura przedromańska i romańska (różnorodność układów przestrzennych)
3. Gotyk - architektura sakralna (kościół bazylikowy i halowy) i świecka
4. Renesans - architektura rezydencjonalna i sakralna (rzeźba nagrobna itd.)
5. Manieryzm i wczesny barok (układy przestrzenne, detal)
6. Barok - architektura sakralna i rezydencjonalna
7. Klasycyzm - architektura rezydencjonalna i sakralna

8. Kierunki w architekturze przełomu XIX i XX wieku

- stosowane metody kształcenia, w tym metody i techniki kształcenia na odległość:

ćwiczenia prowadzone w grupach dziekańskich, uzupełniające i rozwijające wybrane treści wykładów, zajęcia blokowane po 2 godziny co 2 tygodnie

- forma i kryteria zaliczenia, w tym zasady zaliczeń poprawkowych, a także warunki dopuszczenia do egzaminu:

wykonanie przez studentów prezentacji wybranych tematów, dyskusja ⇒ pozytywne oceny

- organizacja zajęć oraz zasady udziału w zajęciach, ze wskazaniem czy obecność studenta na zajęciach jest obowiązkowa

obecność obowiązkowa (dopuszczalna ilość nieobecności – 2 = 4 godz.)

8. Opis sposobu ustalania oceny końcowej (zasady i kryteria przyznawania oceny, a także sposób obliczania oceny w przypadku zajęć, w skład których wchodzi więcej niż jedna forma prowadzenia zajęć, z uwzględnieniem wszystkich form prowadzenia zajęć oraz wszystkich terminów egzaminów i zaliczeń, w tym także poprawkowych):

ocena końcowa = 0,75 oceny egzaminu + 0,25 oceny ćwiczeń

9. Sposób i tryb uzupełniania zaległości powstałych wskutek:

- nieobecności studenta na zajęciach,
- różnic w programach studiów osób przenoszących się z innego kierunku studiów, z innej uczelni albo wznawiających studia na Politechnice Śląskiej,
wykład – samodzielne przygotowanie do egzaminu, ćwiczenia – udział w zajęciach z inną grupą dziekańską bądź zaliczenie tematu w ramach konsultacji
w razie różnic programowych – uzupełnienie wiedzy j.w.

10. Wymagania wstępne i dodatkowe, z uwzględnieniem sekwencyjności zajęć:

wykład – wiedza z zakresu historii architektury realizowanego w ramach studiów I stopnia i historii Polski (z zakresu szkoły średniej)

ćwiczenia – przygotowanie do zajęć, opracowanie prezentacji

11. Zalecana literatura oraz pomoce naukowe:

1. Adamczyk-Bomersbach T., Historia średniowiecznej architektury w Polsce. Architektura romańska. Wybrane zagadnienia, Wyd. Pol. Śl., Gliwice 2013.
 2. Miłobędzki A., Zarys dziejów architektury w Polsce, Wiedza Powszechna, Warszawa (kilkakrotnie wznawiane)
 3. Radziejewicz-Winnicki J., Owczarek J., Architektura nowożytna w Polsce – renesans i manieryzm, Wyd. Pol. Śl., Gliwice 1997.
 4. Radziejewicz-Winnicki J., Historia architektury nowożytnej w Polsce – barok, Wyd. Pol. Śl., Gliwice 2003.
 5. Radziejewicz-Winnicki J., Historia architektury nowożytnej w Polsce – klasycyzm, Wyd. Pol. Śl., Gliwice 2009.
 6. Radziejewicz-Winnicki J., Historia średniowiecznej architektury w Polsce - gotyk, Wyd. Pol. Śl., Gliwice 2004.
 7. Stefański K., Architektura XIX wieku na ziemiach polskich, Wyd. DiG Warszawa 2005.
- Literatura uzupełniająca
8. Chrzanowski T., Sztuka w Polsce od I do III Rzeczypospolitej, PWN, Warszawa 1998.
 9. Karpowicz M., Barok w Polsce, PWN, Warszawa 1974.
 10. Kozakiewiczowa H., Rzeźba XVI wieku w Polsce, PWN, Warszawa 1984.
 11. Kozakiewiczowie H. i S., Renesans w Polsce, Arkady, Warszawa 1976.
 12. Krassowski W., Dzieje budownictwa i architektury na ziemiach Polski - t. I - IV, Warszawa 1989-95.
 13. Lorentz S., Rottermund A., Klasycyzm w Polsce, Arkady, Warszawa 1984.
 14. Miłobędzki A., Architektura polska XVIIw., PWN Warszawa, 1980.
 15. Świechowski Z., Architektura romańska w Polsce, DiG, Warszawa 2000.
 16. Świechowski Z., Sztuka romańska w Polsce, Arkady, Warszawa 1990.

12. Opis kompetencji prowadzących zajęcia (np. publikacje, doświadczenie zawodowe, certyfikaty, szkolenia itp. związane z treściami programowymi realizowanymi w ramach zajęć):

Dorobek naukowy w dyscyplinie naukowej – architektura i urbanistyka, doświadczenie zawodowe w zakresie historii architektury

13. Inne informacje:

Wszelkie kwestie sporne oraz te, które nie zostały poruszone w niniejszym dokumencie reguluje Regulamin Studiów